

нелегальній міграції важливу роль відіграють міжнародні договори та угоди, які згідно з Конституцією України (ст. 9), є частиною національного законодавства України.

Список використаних джерел

1. Міграція як чинник розвитку в Україні [Електронний ресурс]. – Київ : МОМ, 2016. – Режим доступу: http://www.iom.org.ua/sites/default/files/mom_migraciya_yak_chynnuk_rozvytku_v_ukrayini.pdf. – Назва з екрана.

2. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.

3. Дослідження з питань міграції та торгівлі людьми: Україна. – 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.iom.org.ua/sites/default/files/pres_kit_gfk_iom2015_ua_fin_3_2.pdf. – Назва з екрана

4. Міжвідомчий координаційний штаб повідомляє [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dsns.gov.ua/Mizhvidomchiy-koordinaciyuniy-shtab.hnml>. – Назва з екрана.

Олійник Д. О. – аспірант кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

СФЕРА ЗДІЙСНЕННЯ МИТНИХ ПРОЦЕДУР ЯК ОБ'ЄКТ УЧИНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ

Митні процедури становлять комплекс вимог і умов та порядок їх виконання для суб'єктів митно-процедурних відносин. Митно-процедурні правовідносини є самостійним різновидом митних правовідносин. Вони врегульовані як матеріальними, так і процедурними нормами митного кодексу України. Їх предметом є порядок дій суб'єктів цих правовідносин під час переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон. Митні процедури і митно-процедурні правовідносини, в межах яких вони реалізуються, передбачають двосторонню взаємодію суб'єктів здійснення митних процедур і суб'єктів проходження митних процедур. Однак між ними існує принципова відмінність, оскільки суб'єктами здійснення митних процедур від імені держави є

митні органи Державної фіскальної служби (ДФС) України, наділені виключними владними повноваженнями, а також уповноважені ними особи (митні брокери, інші державні органи контролю). Суб'єктами проходження митних процедур може бути будь-яка особа, яка реалізувала право на свободу переміщення товарів через митний кордон. Метою здійснення митних процедур є примусове забезпечення порядку переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон. Засобами забезпечення є заходи контролю, примусу та реалізації інших владних повноважень у сфері митної справи. Метою проходження митних процедур є отримання дозволу на переміщення товарів через митний кордон, а також виконання обов'язку щодо сплати митних платежів. Результатом здійснення митних процедур буде вирішення питання стосовно пропуску на митну територію чи за її межі товарів і транспортних засобів у межах обраного декларантом митного режиму. Обидві сторони митно-процедурних правовідносин діють у встановленому законом порядку. Для митних органів ДФС України – це порядок дій щодо реалізації службових повноважень під час здійснення митних процедур, а для осіб, які переміщують товари через митний кордон – правила поведінки щодо дотримання заборон і обмежень, а також виконання обов'язків, пов'язаних із проходженням митних процедур.

Отже, коли ми говоримо про забезпечення порядку переміщення товарів через митний кордон, то йдеться про правозастосовну діяльність митних органів ДФС, виконання службових обов'язків щодо здійснення митних процедур. У цьому контексті митні процедури встановлюють порядок дій посадових осіб, які здійснюють митний контроль, митне оформлення та справляння митних платежів.

Суттєвою ознакою митних процедур є їх здійснення винятково посадовими особами митних органів (митниць, митних постів, спеціальних митних органів, митних організацій), а також уповноваженими ними особами за спеціальним дозволом (митні брокери). Водночас існують особливості здійснення окремих процедур контролю та їх складових елементів, що реалізуються органами і службами контролю в межах визначених законодавством компетенцій. Так, у межах проведення різних форм контролю під час перетинання товарами і транспортними засобами державного

(митного) кордону посадові особи здійснюють заходи санітарно-епідеміологічного, ветеринарного, фітосанітарного, радіологічного, екологічного та інших видів контролю.

Таким чином, під час здійснення митних процедур митні органи ДФС та уповноважені ними особи реалізують виключні владні повноваження, мають статус службової особи і виступають суб'єктом вчинення корупційних злочинів. Суб'єкти проходження митних процедур такого статусу не мають, хоча також можуть вчиняти деякі злочини корупційного спрямування.

Вагоме значення для досягнення правової природи митних процедур має правовий режим, що діє на об'єктах і в місцях їх проведення. Це спеціально встановлений режим державного кордону. Значна частина митних процедур здійснюються на режимних об'єктах у місцях пропуску через державний кордон. Зокрема, митний контроль як перший етап переміщення товарів через митний кордон здійснюється виключно в пунктах пропуску, перелік яких визначається кабінетом Міністрів України та є вичерпним. Режим державного кордону встановлює порядок перетинання державного кордону України і пропуск через нього, а також правила поведінки на час перебування на території режимних об'єктів.

До особливостей здійснення митних процедур належать також місце і строки їх здійснення. Згідно з митним законодавством місцями здійснення митних процедур виступають пункти пропуску через державний кордон України, зони митного контролю, спеціальні пункти пропуску через державний кордон для окремих видів товарів; місця розташування митних органів. Строки здійснення митних процедур визначаються часовими нормативами виконання контрольних операцій та інших митних формальностей посадовими особами митних органів ДФС і вимірюються хвилинами, годинами, а також добами.

Таким чином, окремою сферою кримінологічних досліджень має бути сфера здійснення митних процедур. Оскільки митна діяльність постає інструментом управління національною економікою та джерелом наповнення Державного бюджету України, то в процесі її здійснення виникають потужні корупціогенні фактори, множинні корупційні ризики і серйозні кримінальні загрози для економічної безпеки і митних інтересів держави. Митно-процедурна діяльність передбачає владний

вплив на поведінку осіб, які перемішують товари і транспортні засоби через митний кордон шляхом застосування державного примусу, а також реалізації правомочностей щодо притягнення порушників митних правил до встановленої відповідальності з метою забезпечення встановленого порядку проходження митних процедур. Корупційні злочини у цій сфері загалом полягають у зловживанні владою та службовими повноваженнями з метою отримання неправомірної вигоди.

Орловська Н. А. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права та процесу Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Організована злочинність – це різновид злочинності, що становить підвищену суспільну небезпеку, що на сучасному етапі виходить за межі окремих держав та набуває характеристик транснаціональності.

У фаховій літературі акцентовано на сумнівності виокремлення організованої злочинності як самостійного різновиду кримінальності, оскільки організованість – це обов'язкова характеристика всіх систем, тобто неорганізованої злочинності просто не може бути. До того ж, Я. І. Гілінський вважає, що діяльність будь-якої публічної або приватної інституції може бути пов'язана з порушенням кримінально-правових заборон, а тому організованою злочинною структурою може стати держава, суспільство, родина або підприємство.

На нашу думку, правильною є позиція А. І. Долгової щодо розмежування організованої злочинності та організованості в злочинності. Організованість, як було зазначено вище, притаманна будь-якій соціальній системі, однак остання має так званий параметр хаосу (невпорядковані елементи). Відповідно, може бути й неорганізована, хаотична, спонтанна злочинність, що яскраво відображена в офіційній статистиці. Організована злочинність виникає там, де цілеспрямовано формуються кримінальні структури, які мають вплив на економіку та